

Eminentissimi Ac Reverendissimi Domini, D. Joannis Baptistæ, Cardinalis De Luca, Theatrum Veritatis Et Justitiæ, Sive Decisivi Discursus

Ad Veritatem Editi In Forensibus Controversiis, Canonicis & Civilibus, in quibus in Urbe Advocatus, pro una partium scripsit, vel Consultus respondit ; Cum Indicibus Argumentorum, Causarum ac Rerum luculentissimis. Opus Tam Judicibus, Quam Causarum Patronis, atque omnibus in utroque Foro ...

Pars Prima. De Ivrisdictione Et Foro Competenti. Pars Secunda. De Præeinentiis & Præcedentiis

**Luca, Giovanni Battista de
Coloniae Agrippinae, 1691**

Disc. XXXI. Forolivien Admissionis Ad Consilivm. Statuta Civitatum disponentia in locum Decurionis, seu Consiliarii defuncti, subrogari debere ejus filium, vel conjunctum habentem certas qualitates ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74087](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74087)

Civitate, illi tantum dicendi essent nobiles & Equites, & non alii, quamvis eamdem de jure habeant qualitatem, ita à pari, Ideoque punctus non est in affirmativa ipsorum, sed in negativa aliorum, ita ex dicta discreta resultante, per quam ita quædam positiva injuria, seu nobilitatis exclusio resultare videtur; Ubi enim duo æquè nobilitate, viventes idem Prioratus munus habent, cum pari jurisdictione & administratione, atque in publicis functionibus, uni detur titulus nobilis, alteri non, utique apud omnes cives, ac externos oriretur argumentum, quod unus eorum sit nobilis, alter vero ignobilis, & popularis, atque in hoc versari dicebam punctum præjudicii, & inconvenientium, quibus cum dicta determinatione, prudenter ac justè consultum remanet, omnibus ita retinentibus propriam, nativam, vel dativam præeminentiam majoris, vel minoris nobilitatis, ut quilibet præterdit, vel sibi adulari.

FOROLIVIEN
ADMISSIONIS
AD CONSILIVM
PRO
FRANCISCO MARIA
SASSO,
CUM
CONSILIO CIVITATIS.

Casus disputatus in Sac. Consulta, & resolutus pro Consilio

Statuta Civitatum disponentia in locum Decurionis, seu Consiliiarii defuncti, subrogari debere ejus filium, vel conjunctum habentem certas qualitates examinandas à Consilio, cui competat jus admittendi, vel rejiciendi, An sint præcisè arctativa, ita ut Consilio rejiciente concurrentem ex defectu qualitatum, detur appellatio seu recursus, talisque defectus formiter justificari debeat necne, Et quid ubi duo adessent Consilia, unum particulare, alterum generale, rejectio autem fiat à particulari. An detur recursus ad generale.

SVM MARIVM.

- 1 **F** Acti series.
- 2 An statuta demandantia admissionem personarum habentium certas qualitates sint arctativa vel facultativa.
- 3 Quando iudicium rejicientium non possit convinci.
- 4 Datur alia distinctio in materia.
- 5 Electio seu admissio ad Magistratus, & officia Civitatis pertinet ad totum populum seu consilium generale.
- 6 Aliud est proponere, seu nominare, aliud vero eligere seu deputare.
- 7 Quod à rejectionibus detur appellatio.
- 8 De praxi Religionis Hierosolymitanae.
- 9 Datur differentia inter dictam Religionem, & alios casus.

Card. de Luca jurisd. &c. & præeminent.

DISC. XXXI.

Ultra ordinarium Magistratum penès quem residet actualis, & immediata Administratio Communitatis, constitutum ex modo numero aliquorum, qui Conservatores nuncupantur, alicubi vetò Priores, Antiani, Electi, vel Deputati, &c. & qui in jure, correctores seu defensores dici solent, quorum officium ad breve tempus aliquorum mensium durat; Duplicem alium habet Magistratum Civitas Foroliviensis, quorum utrumque Consilium nuncupatur, Unum generale constitutum ex 20. circiter Decurionibus seu Consiliariis, quorum aliqui ordinarii, alii extraordinarii dicuntur, totius populi representativum, & cui competit facultas explicandi ea, quæ de jure à toto populo seu generali Consilio explicanda sunt, Alterum verò parvum seu particulare, quod ad differentiam primi, secretum nuncupatur, constitutum ex 21. Consiliariis, ad quod ex legibus seu statutis Civitatis pertinet discutere & examinare ea, quæ in Consilio generali proponenda sunt, & an expediat ea proponere, discutendo justificationes, & alia requisita ad negotii determinationem necessaria.

Cum autem ex iisdem legibus, seu statutis dispositum sit, ut deficiente aliquo ex Consiliariis, quorum munus est ad vitam, proponatur prius in Consilio secreto, deinde verò in generali, an filius, vel in istius defectum alter conjunctus, qui sit major 25 annorum atque prudentia, moribus, vita, & probitate, aliisque partibus præditus in locum patris, vel conjuncti defecti admittendus sit, vel rejiciendus, prout majori parti visum fuerit; Atque mortuo Hieronymo Saxo Consiliario absque prole, Franciscus Maria de eadem familia, atque in filium quoque, privata tamen auctoritate adoptatus institisset apud Consilium secretum pro admissione, sed rejectus, eique denegata esset propositio suæ personæ in Consilio generali; Hinc iste recursum habuit ad S. Consultam, petendo unjungi dicto Consilio particulari, ut eum ad formam statutorum proponere deberet in Consilio generali, cujus iudicio, non autem illi ipsius Consilii particularis acquiescere tenebatur, sed ejus peritio rejecta fuit, concessaque nova audientia cum magis formali disputatione, perstitum fuit in decisio, Atque mihi pro hac parte recurrente in secunda tantum disputatione scribenti, reflectendo ad veritatem, resolutio non improbabilis visæ est.

In prima igitur disputatione, tam per scribentes hinc inde, quam per judicantes processum fuit cum solis terminis questionis disputatæ in Bononien. aggregationis ad Collegium coràm Merlino inter suas decis. 832. & 882, & in altera earum revocatoria coràm Ghislerio decis. 180. par. 9. rec. in quibus disputatur, an statuta disponentia de cooptatione, seu admissione ad collegium vel aliam Universitatem personæ certas qualitates habentis, sint arctativa & obligatoria vel potius voluntaria, & facultativa, ita ut facultas rejiciendi pendeat à mera voluntate, vel potius ab arbitrio boni viri, à jure seu justa causa regulando, à quo detur appellatio, vel recursus ad Superiorem, & in primis decisionibus firmatur illa esse arctativa, juxta hanc secundam partem, in ultima verò ab eis recedendo deciditur contrarium.

Et hæc ultima resolutio, quoties non datur probatio, vel vehemens fumus odii & malevolentia, seu omninò irrationabilis iudicii, probabilior mihi videtur, quando ad hujusmodi cooptationem, seu admissionem, ultra qualitates naturales invariabiles, in quibus nec meremur, nec demeremur, alia desiderantur qualitates respicientes vitam & mores aliasque animi dotes, Quoniam super eis satis difficile, ac penè impossibile est

est convincere iudicium respicientium de irrationabilitate juxta universalem praxim, cum hujusmodi notitiæ, per secretas, ac extrajudiciales informationes haberi soleant, per quas multa scimus, quæ in iudicio probari non possunt, vel quatenus possint, non expedit, ob multam inconvenientiam, quæ exinde aliàs resultaret, ut in terminis aggregationis alicujus presbyteri vel clerici nationalis ad Capitulum seu massam alicujus Ecclesiæ receptitiæ habetur actum in *Reggien. Consortii sub tit. de Canonicis & Capitulo*, ubi de hujusmodi materiis capitularibus, ideoque satis difficile est deducere ad praxim justificationem gravaminis.

Aliud enim est, ubi provifus in titulum de loco in Collegio, puta de Canonicatu vel Dignitate in Capitulo cum similibus, petit admissionem per necesse sibi debitam de jure, eatenus denegandam, quatenus obstatet aliqua præterita inhabilitas, quæ proinde deducenda per viam objecti, utpotè non justificanda ex parte provifi, cui sufficit justificare narrativam litterarum, formiter probanda est per opponentem, ut satis frequens & quotidianam habemus in Rota in materia beneficiâ; Aliud verò est agere de admissione non habentis titulum, sed solum certas qualitates, nedum naturales, seu accidentales, quarum verificatio ipsorum admittentium iudicio remissa est, cum tunc non docto, ut dictum est, de odio & irrationabilitate, non videatur aliàs practicabile ut latius in *dicta Reggien. consortii*.

Dicebam verò scribens in causa tanquam Advocatus, dictam quæstionem, præmissaque omnia extranea videri à casu, quoniam non agebatur de recurfu habito ad superiorem à reiectione facta per universum Collegium vel corpus, ad quod pertinet admittere, vel rejicere, qualis erat casus dictarum decisionum *Bononten*, ac etiam alter in *dicta Reggien.* sed agebatur de denegata propositione in Consilio generali, in quo residet populi seu Civitatis potestas, admittendi, vel reiiciendi, non competens dicto Consilio parvo seu particulari, quod ita sibi assumeret potestatem directè reiiciendi, cum denegatione propositionis.

Quod enim electio ad Magistratus & Decurionatus atque publica Civitatis officia, non spectet ad Magistratum, seu Consilium particulare, seu ad totum populum, vel ad Consilium generale totius populi representativum, quodque aliud sit nominare, aliud velle eligere probat *text. in l. 2. Cod. de Decurionibus lib. 10.* per quem cæteris antiquioribus allegati ita firmant *Avendan. de exequen. mandat. lib. 1. cap. 19. n. 23.* *Aponte de potestate Præreg. tit. de abundantia Crvuitatis §. 1. n. 6. cum sequen. Capobl. de Baron. tom. 2. c. 72. Rovit. super prag. 2. de Administr. Universitatum*, ubi solum limitat ex contraria consuetudine.

Quodque aliud sit proponere, aliud verò eligere, vel recedere, diversusque sit Magistratus ad quem pertinet convocare & proponere, ab eo, ad quem pertinet determinare probat *text. in d. l. 2. Cod. de Decurion. lib. 10.* ibi, *Magistratus Decurionibus solemniter convocatis nominationem ad certa munia faciant, ubi glos. verbo faciant*, notat, quod electio, non per Magistratum convocantem & nominantem, sed per decuriones convocatos facienda est per *text. in l. 1. §. silent ff. quando appellandum sit*, qui textus benè probat, quod Ordo est ille, qui eligit, non autem præses vel alter qui Ordini proponit, Et quotidie practicamus in Religionibus habentibus quoddam Consilium particulare, *diffinitorium* nuncupatum, ad quod pertinet examinare negotia proponenda in Comitibus seu Capitulo generali seu provinciali, ad quod utpotè universæ Religionis vel provincie representativum pertinet ius determinandi, & statuendi.

Et quod ab hujusmodi reiectionibus filiorum vel attinentium Decurionis seu Consiliarii defuncti concedatur appellatio, expressè dispositum habetur in *d. l. 2. Cod. de Decurion. lib. 10. & l. unic. Cod. de potest. ad munera nominan. eod. lib. 10.* & docet quotidiana praxis in Sac. Religione Hierosolymitana, in qua volente aliquo admitti ad habitum militarem iustitiæ, prius illius qualitates & requisita examinantur in Assemblée particulari proprii Prioratus, deinde de hoc agitur in Consilio ordinario, istoque gravante, recurritur ad Consilium completum, à quo etiam appellatur seu recursum habetur ad Capitulum generale, ac etiam deum ad Summum Pontificem & Sedem Apostolicam, ex iis, quæ habentur in pluribus Melevitanis *hoc eod. tit. & hunc respectivè dicebam esse casum*, quasi quod Consilium particulare, vel secretum comparandum esset Assemblæ, in cuius potestate repositum non est aliquem ab habitu assequutione rejicere.

Verùm reflectendo ad veritatem, termini videbantur similes, quoniam in dicta Religione, cum ut plurimum admittendi sint pueri vel adulescentes, in quibus non quaeritur de animi dotibus aliisque partibus personalibus, sed principaliter insititur super naturali qualitate nobilitatis, & puritatis sanguinis formiter justificanda per probationes publicas & processus, idcirco non intrat dicta ratio extrajudicialium informationum & noticiarum, & successivè altera impracticabilitatis, seu inconvenientium ut supra, unde non benè ab uno casu ad alterum arguere licet, Ac etiam quia in dicta Religione statuta sunt arctativa, ita ut in ejus facultate non sit denegare habitum iustitiæ illis, qui benè & concludenter probant nobilitatem generosam cum puritate sanguinis, aliisque requisitis per stabilimenta, quod secus est in istis casibus, in quibus hujusmodi statuta verius sunt facultativa potius quam arctativa, præsertim verò istud individuale statutum, quod præsupponit qualitates ut supra ab eo desideratas, & tamen hoc non obstante reponit in arbitrio Consilii generalis admittere vel respicere, & sic termini non videbantur æquales, unde propterea resolutio non improbabilis visa est, quoniam cessante probatione vel vehementi fumo odii & malevolentie, seu irrationabilitatis ob alienam complacentiam, ita docet communis praxis, atque aliàs materia videtur impracticabilis, tam in Communitatibus Civitatum, quam etiam in Collegiis scientiarum & piarum quoque Societatum & Congregationum cum similibus, dum maxima pareret inconvenientia, & scandala necessitas publicandi, & probandi causas exclusionis ob animi defectus, ut latius in *dicta Reggien. Consortii*.

MELEVITANA

SEU

VALENTINA HABITUS

PRO

FELICE DE MIRO

CUM

RELIGIONE HIÉROSOLYMITANA.

Casus decisus per Rotam pro Felice.

De nobilitate generosa necessaria ad habitum militum Iustitiæ Religionis Hierosolymitanæ quomodo